

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-299

27.4.2023

Ly Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Skutt – gjest/bekjent – etter arbeidstid – i arbeid – yfl. § 10.

Forsikrede ble truffet av et vådeskudd i restauranten hvor han jobbet nesten to timer etter stengetid. Det var to gjester som satt igjen i lokalet og forsikrede kjente en av dem. Før hendelsen hadde forsikrede stemplet seg ut, og han drakk øl mens han vasket og sosialiserte med gjestene. De interne reglene for restauranten tilsa at alle gjester skulle ha forlatt stedet innen en halvtime etter stengetid og det var ikke lov å drikke alkohol etter endt arbeidstid. Saken reiste spørsmål om forsikrede var "i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden", da han ble skadet. Nemnda bemerket at saken reiste bevismessige spørsmål, som best kunne belyses ved muntlige parts- og vitneforklaringer for domstolen. Saken egnet seg ikke for nemndas skriftlige saksbehandling og saken ble avvist fra nemndsbehandling.

Saksfremstilling

Forsikrede (restaurantmedarbeider) ble skutt i restauranten hvor han jobbet 17.12.20.

I utrykningsnotat luftambulanse 18.12.20 fra anestesivdelingen ved et sykehus, fremgår:

Alarm kl 23.59

MELDING: Mann som er skutt i halsen. Melding fra politiet.

(...)

AKTUELT: Politiet kontakter AMK kl 23.58 og melder om mann som er skutt i halsen på (arbeidsplassen). Ambulanse og LA bil fremme på stedet kl 00.06, etter at området er klarert av politiet.

I journalnotat fra sykehus samme dag, er blant annet notert "*Meldt skuddskade. Jobbet på (arbeidsplassen). Skutt i hals. Fått hjelp av medarbeider*". Og videre "*Var på jobb som (jobbstilling) 17.12.20 og holdt på å lukke da en av gjestene hadde pistol. Skudd avfyrt like før midnatt*". Det samme fremgår av flere legenotater fra samme dag.

I politiets utrykningsrapport 18.12.20, fremgår: "*Like før midnatt, 17.12.20, klokken 23.58, fikk vi melding om å dra til restauranten (...). En person skulle angivelig være skutt i halsen*". Av dialogutskrift fra 112-samtalen, datert 18.12.20, fremgår at klokkeslett for samtalen var 17.12.20 kl. 23:56 – 18.12.20 kl. 00:07.

I "Egenrapport ifm samtale med (gjerningsmannen)" 18.12.20, fremgår at gjerningsmannen, på spørsmål om hvordan han hadde det ved ankomst i arresten, svarte: "*Helt jævlig, jeg har jo skutt min beste kamerat for faen. Min beste kompis, best alt. Han er bare snill. Det var et uhell*".

I avhør med vitnet 18.12.20 fremgår at han kom til restauranten kl. 20:35 sammen med gjerningsmannen og en til, og at de drakk og koste seg. Restauranten stengte kl. 22:00, og det fremstod for vitnet at forsikrede og gjerningsmannen kjente hverandre, da de fikk lov til å sitte videre i lokalet og drikke. Det var bare han, gjerningsmannen og forsikrede igjen i lokalet.

Forsikrede begynte å vaske gulvene. Da vitnet ville ta en selfie-snap, dro gjerningsmannen plutselig frem en pistol. Gjerningsmannen gikk til baren og hentet en sprayflaske, og begynte deretter å vaske kulene. Både vitnet og forsikrede ba gjerningsmannen om å legge vekk pistolen, noe han også gjorde. Gjerningsmannen hadde også tidligere på kvelden hatt pistolen fremme. Vitnet forklarte videre at han og gjerningsmannen ville ha mer tequila, og at forsikrede hadde helt opp i 8 glass, som han satte på bardisken. Da vitnet stod ved baren for å hente runde to med glass så han så vidt gjerningsmannen i venstre sidesyn. Han så et lys og så røyk, samt hørte et smell. Vitnet så ingen pistol på dette tidspunktet og registrerte at gjerningsmannen løp ut. Han så at forsikrede falt i bakken og løp bak baren for å hjelpe han.

I egenrapport fra avhør med gjerningsmannen 18.12.20 fremgår oppsummeringsvis, at han hadde drukket fire øl og tatt to Rivotril-tablett og røyket hasj før han kom til restauranten. På restauranten drakk han åtte-ni stykker 0,4 liter øl i tillegg til fem tequila-shots. Han hadde med seg en pistol fordi han var paranoid. Da restauranten skulle stenge, ble gjerningsmannen, vitnet og forsikrede igjen i lokalet. Forsikrede drev med rydding av lokalet og serverte tequila-shots og øl til vitnet og gjerningsmannen. Da de skulle forlate restauranten, gikk gjerningsmannen til baren der forsikrede sto for å si ha det, og pistolen som lå i jakkelommen ble avfyrt ved et uhell. Han fikk panikk og løp fra stedet. Forsikrede og gjerningsmannen er gode venner og de har aldri hatt noen konflikter.

Skaden ble meldt til foretaket i e-post fra forsikredes arbeidsgiver 18.12.20. Foretaket bekreftet mottak av skademelding og informerte om yrkesskadedekningen, jf. brev samme dag.

Skaden ble meldt som yrkesskade til Nav 21.12.20. I melding om yrkesskade til Nav 21.12.20, utfylt av forsikredes arbeidsgiver, var det krysset av for ulykken inntraff "*utenfor arbeidstid*". Videre ble det gitt følgende beskrivelse av hendelsesforløpet:

... Fornærmede ble skutt i halsen inne på restauranten etter stengt tid. Skjema er fylt inn basert på offentliggjort informasjon. Fornærmede er fortsatt på sykehus og tilstand og skader kan endre seg.

Nav godkjente skaden: "*skutt i halsen*" som yrkesskade i vedtak av 6.1.21.

Vedlagt brev 23.8.21 fra forsikrede lå en udatert skademelding. I skademeldingen var det krysset av for at ulykken oppstod "*under utførelse av lønnet arbeid for arbeidsgiveren*", og for at forsikrede ikke var påvirket av "*alkohol, narkotiske midler el. medisiner*" i skadeøyeblikket. Om hendelsesforløpet ble det opplyst:

Holdt på med stengingrutiner. 2 gjester var igjen i lokalet etter stenging. Den ene gjesten hadde en ladd pistol på innerlomma. Det ble avfyrt et vådeskudd som traff fornærmede.

Av forsikredes forklaring til politiet 30.12.20, fremgår at det tidligere hadde vært to hendelser på restauranten hvor gjerningsmannen hadde vært kranglete, og at forsikrede da hadde bedt ham om å gå, noe gjerningsmannen også hadde gjort uten problem. Videre ble det opplyst at gjerningsmannen var stamkunde på restauranten. Om kontakten mellom forsikrede og gjerningsmannen, opplyste forsikrede først at de ikke hadde hatt noen kontakt utenom jobb, men at de én gang hadde tatt følge da forsikrede skulle hjem og gjerningsmannen til en kompis. Senere i avhøret opplyste forsikrede at han hadde kjent gjerningsmannen i ca. 2-3 måneder som kunde på restauranten. Forsikrede opplyste at han ikke visste at gjerningsmannen hadde hatt med seg et våpen på restauranten den aktuelle kvelden.

I nytt avhør 16.3.21, opplyste forsikrede at han etter hvert hadde kommet på at gjerningsmannen hadde en pistol på seg. Forsikrede forklarte videre at han trodde det var en soft-airgun eller noe, og at han hadde sagt til gjerningsmannen at han ikke kunne gå rundt med en sånn på restauranten. Forsikrede opplyste videre at dørene på restauranten ble stengt klokken 22:00.

Dersom det satt noen og drakk, pleide de å la de bli sittende til de var ferdige med å rydde. Etter at forsikrede hadde sett våpenet, gikk han tilbake til baren. Han tok seg en slurk og fortsatte å vaske. Han vasket litt og snakket litt og sånn var det. Forsikrede husket ikke hva som skjedde rett før skuddet gikk av. Han og vitnet stod med hver sin telefon og godtok hverandre som venner på Facebook. Forsikrede stod bak baren. Han trodde vitnet stod foran, men var ikke helt sikker. Han husket ikke hvor gjerningsmannen stod, eller hva han gjorde. Forsikrede trodde han ble skutt idet han så ned på telefonen sin. På spørsmål om hva som var planen rett før skuddet gikk av, opplyste forsikrede at han ikke var ferdig med å vaske enda, så han trodde ikke de skulle gå. Forsikrede hadde ikke sett at gjerningsmannen skulle ha pusset kulene på våpenet, noe han ville gjort dersom det var tilfellet. På spørsmål om forsikrede på noe tidspunkt så gjerningsmannen med klut og sprayflaske den kvelden, svarte forsikrede nei. Gjerningsmannen hadde ved tidligere anledninger vært hjelpsom med å vaske bord eller hente glass, men forsikrede husket ikke noe om det fra denne kvelden.

I politiets illustrasjonsmappe er det fremlagt bilder fra restauranten som blant annet viser en sprayflaske og en klut på ett av bordene. Av politidokumentene fremgår at det ble sendt 75 Messenger-meldinger mellom forsikrede og gjerningsmannen i perioden 16.8.20 – 10.11.20, deriblant melding fra forsikrede til gjerningsmannen 1.10.20 om han ville ta en kaffe med forsikrede på (restauranten), da han var ferdig på jobb, og 9.11.20 om gjerningsmannen ville bli med på en øl på (restauranten).

I sakkyndig erklæring 26.9.21, fra spesialist i nevrokirurgi, fremgår at forsikredes varige medisinske invaliditet som følge av ulykken er fastsatt til 90 %.

I utredningsnotat fra et konsulentselskap 23.2.22, er det gitt en oppsummering basert på dokumenter og samtaler med ulike personer under utredningen, deriblant samtalereferat fra samtale med forsikrede 18.1.22 og 21.2.22, notat fra samtale 31.1.22 og korrespondanse med CEO/medeier av restauranten og notat fra samtale 1.2.22 og 18.2.22 med daværende assisterende daglig leder. I notatet 23.2.22 fremgår at skjenkereglene for kommunen i desember 2020 var inntaksstopp klokken 22:00 og skjenkestopp klokken 24:00. Om reglene for restauranten fremgår:

(CEO/medeier av restauranten) forklarte at forsikrede kjente til alle regler og rutiner for (restauranten). Disse var også gitt til (forsikrede). Siden dette var en torsdag, stengte de restauranten klokken 22:00. Salg av alkohol og mat skulle ikke gjøres etter klokken 22:00. Det hadde daglig leder meddelt på en felles side de ansatte hadde på Facebook. (CEO/medeier) forklarte at reglene som de hadde for (restauranten) var at de ga gjestene frist til klokken 22:30 med å forlate restauranten hvis de drakk alkohol. Etter klokken 22:30 var det ikke lov til å ha gjester.

Tiden etter klokken 22:00 skulle brukes til å rydde, vaske og sette gjenstående mat i kjøleskapet. Dette arbeidet tok rundt en times tid.

(CEO/medeier) forklarte at rutinene deres tilsa at de ansatte ikke skulle drikke etter endt arbeidstid. Dette bekreftet også (assisterende daglig leder) som sa at dette ikke var noe som stod nedskrevet, men "de" ville ikke at folk skal være fulle når de arbeidet.

I notatet fra samtalen/korrespondansen med CEO/medeier, fremgår at forsikrede logget seg inn den 17.12.20 kl. 14:45 og ut kl. 23:36, jf. "*Clocking in and out*".

Fra notatet 23.2.22 siteres videre:

Vurdering av saken

(Forsikrede) forklarte at uavhengig av hvem som var gjester ville han la dem drikke og spise opp det som de hadde bestilt før klokken 22:00. For han betydde servicen mer enn avtalen han hadde med (ei jente).

(Forsikrede) var godt kjent med hvilke regler som var gjeldende for (restauranten). (Forsikrede) hadde for vane å la gjester sitte lenger enn hva de skulle for å ha noen å snakke med. Ifølge (assisterende daglig leder) hadde (forsikrede) litt andre regler enn de som de andre ansatte fulgte. At (forsikrede) hadde sine egne regler og hadde gjort slik før også, tilsa ikke at dette var i henhold til de reglene som gjaldt for (restauranten).

Det fremstår som at (forsikrede) lot (gjerningsmannen) og (vitnet) få kjøpe for mye alkohol, selv om dette ble gjort før klokken 22:00. (Vitnet) og (gjerningsmannen) hadde både øl og Tequila som de skulle drikke opp mens (forsikrede) ryddet og vasket ferdig.

At (forsikrede) også kjøpte 2 øl som han skulle drikke opp etter klokken 22:00 kan ha vært medvirkende til at vaskingen og ryddingen drog unødvendig ut. Da hendelsen skjedde rundt klokken 23:56 hadde han fremdeles mellom ½ time til times ryddarbeid igjen. Hadde ikke hendelsen skjedd med at (forsikrede) ble skutt, kan en anta at han ikke hadde vært klar med å gå fra (restauranten) før rundt klokken 01:00.

Grunnen for at han hadde logget seg ut klokken 23:36 kan ha vært at han følte ryddingen og vaskingen tok for lang tid, og at han ikke ønsket å få spørsmål om dette av sjefen i ettertid.

Om dette da kan sees på om (forsikrede) hadde bragt seg over i den private sfære med at han også drakk 2 øl sammen med (gjerningsmannen) og (vitnet) kan være. Innslippstoppen var klokken 22:00. Den hadde han overholdt. Skjenkestoppen for (kommune) var klokken 24:00, men for (restauranten) var det klokken 22:00. Den var overholdt. Men (forsikrede) hadde ikke overholdt regelen for (restauranten) som tilsa at alle gjester skulle ha forlatt stedet innen klokken 22:30. Dette var (forsikrede) klar over ut fra at han hadde hatt stillingen som assisterende daglig leder. CEO/medeier forklarte at det ikke alltid var lett å skille mellom kunder og venner. Spørsmålet blir gjerne om det var akkurat det som hadde skjedd denne kvelden med at han behandlet dem mer som venner enn kunder.

I et annet utredningsnotat samme dato er det laget tidslinje, blant annet for den aktuelle kvelden 17.12.20. I notatet fremgår at kassalappen (vedlagt i utredningen) viste følgende ordre før stenetid:

Kl. 20:42 - 2 Tou øl
Kl. 20:46 - 2 Tou øl
Kl. 20:47 - 2 Tequila
Kl. 21:07 - 2 Tequila
Kl. 21:09 - 2 Tequila
Kl. 21:32 - 2 Tou øl - bet med kort (Forsikrede?)
Kl. 21:36 - 2 Tou øl - bet kontant
Kl. 21:37 - 2 Tequila
Kl. 21:54 – (...) /mat - betalt kontant
Kl. 21:57 - Mat – bet med kort

Foretaket avslo krav om erstatning med henvisning til at bedriftsvilkårene i yfl. § 10 ikke var oppfylt, jf. brev av 31.3.22.

Gjerningsmannen ble dømt etter straffeloven § 280 for uaktsomt å ha voldt betydelig skade på en annens kropp eller helse, jf. dom fra tingrett 24.6.22. I tingretten ble det lagt til grunn følgende faktum:

Torsdag 17. desember 2020 dro (gjerningsmannen) til (restauranten). Tidligere på dagen hadde han tatt narkotiske stoffer. Han skulle spise og drikke sammen med venner og bekjente. De kjøpte både øl og tequila som de konsumerte. Med seg til stedet hadde han en 9mm Walther pistol med magasin med patroner i. I løpet av kvelden håndterte (gjerningsmannen) våpenet en rekke ganger. Han stakk det ned mellom putene i sofaen der han satt. Han viste det frem til (forsikrede). Og han overleverte det til (vitnet), som tok bilde av seg selv og (gjerningsmannen) med pistolen.

(Restauranten) stengte kl. 2200. (Gjerningsmannen) og (vitnet) hadde like før stenetid kjøpt mer drikke. (Forsikrede) tillot at de kunne sitte igjen og drikke opp det de hadde kjøpt mens han ryddet og vasket ut stedet. (Gjerningsmannen) og (vitnet) avsluttet kvelden på (restauranten) og skulle gå ca. kl 23.50. (Vitnet) gikk bort til baren og snakket med (forsikrede). (Gjerningsmannen) tok på seg jakken og beveget seg mot utgangsdøren. Han tok hendene i lommen hvor pistolen lå. Så gikk ett skudd av gjennom jakkelommen. (Gjerningsmannen) fikk panikk da han forstod at han hadde avfyrt et skudd i (by) sentrum, og løp ut døren og

bort fra stedet. På dette tidspunktet hadde ikke (gjerningsmannen) kunnskap om at skuddet traff (forsikrede) med de følgende det fikk.

Anke over straffutmåling og idømt oppreisningserstatning, ble avgjort ved dom av lagmannsrett 9.11.22. Det er ikke opplyst om dommen er rettskraftig.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han var "*i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden*" da han ble truffet av et skudd i halsen. Forsikrede var ikke ferdig med å utføre arbeidsoppgavene, og var således fortsatt "under utøvelsen av arbeid", ref. uttalelsene i NOU 1990:20, s. 583-584 og 585 og NOU 1976:16, s. 78. Forsikrede har også vist til Rt-2004-487 og TRR-2000-3188. Det har formodningen mot seg at forsikrede skulle forbli på arbeidsstedet hvis arbeidsdagen var over og alle arbeidsoppgaver var utført, og at han i tillegg skulle befinne seg bak bardisken dersom han hadde brakt seg over i den private sfære. Det følger av ovennevnte forarbeider at begrepet "*i arbeid*" ikke skal tolkes strengt, og at det i praksis heller ikke skal ses strengt hen til fastsatte tidspunkter for arbeidstidens begynnelse og slutt. Videre vil også gjøremål som har tilknytning til det ordinære arbeidet – eksempelvis skifting forut for arbeidsstart, hvilepauser o.l. – være omfattet. Foretakets argumentasjon medfører en for rigid og for streng tolkning av reell arbeidstid, i strid med forarbeidsuttalelsene; forsikrede befant seg på jobb og utførte arbeid han var pålagt å utøve for arbeidsgiver, selv om han ikke nødvendigvis vasket en benk *idet han ble skutt*. At han *idet han ble skutt* hadde et naturlig opphold i utførelsen av arbeidsoppgavene for å ha samtaler med kunder – som også er en naturlig del av arbeidsforholdet – kan ikke medføre at forsikrede må stå helt uten arbeidsrettslig og erstatningsrettslig vern. Forsikrede utøvet altså arbeid for sin arbeidsgiver mens han ble skadet. Forsikrede har ikke utført arbeid i egen interesse som går på bekostning av arbeidsgivers interesse. Det var vasking og nedstengning som var årsaken til at han fremdeles befant seg på jobb. Tilknytningen og nærheten til arbeidsstedet, arbeidsoppgavene og arbeidsforholdet, jf. Trygderettens avgjørelse, taler derfor også for at han ikke hadde brakt seg over i den private rettssfære. Det vises også til at en ansatt på restauranten har forklart for politiet at "det er noen stamgjester som har lagt mye bråk på (restauranten). En av dem har vist et våpen ved to anledninger (...). Dette skal ha skjedd i september/oktober". Altså har det vært uregelmessigheter og farlige hendelser i direkte tilknytning til restauranten. Skaden er godkjent som yrkesskade av Nav. Forarbeidsuttalelsen om at yrkesskadeforsikringslovens § 10 skal forstås på samme måte som § 13-6, må da av hensyn til likhet for loven og forutberegnelighet bety at resultatet også må bli det samme ovenfor foretaket.

Den omstendighet at det var nettopp snakk om stamkunder tilsier at det er i arbeidsgivers interesse at forsikrede strekker seg så langt som mulig med hensyn til god service. Forsikrede og gjerningsmannen hadde ikke hatt noen fysisk kontakt utenom jobb utover at de én gang tok følge ut fra stedet. Det er en del av forsikredes jobb å få kunder, og i særdeleshet stamkunder, til å føle seg velkomne på stedet. Det er generelt ikke uvanlig at personer omtaler bartendere på sine stamsteder i positive ordlag og ser på de som "nærme" uten at det dermed er sagt at bartenderne føler det på samme måte.

Foretaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke var å anse som "*i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden*" da han ble påført en skade. Begrunnelsen for dette er at forsikrede en god stund før skadetidspunktet hadde stemplet seg ut for dagen. Videre drakk han alkohol med gjester og brakte seg med dette over i den private sfære. Forsikrede lot også gjester være igjen i lokalet etter stengetid, selv om det var i strid med bedriftens reglement. Hendelsen kan dermed heller ikke sies å være et utslag av yrkesrisiko. Foretaket har i forbindelse med utredning av saken likevel valgt å dekke utgifter til juridisk bistand på til sammen kr 50 875, uten at det medfører noen ansvarserkjennelse. Foretaket har ikke tatt stilling til øvrige vilkår etter yrkesskadeforsikringsdekningen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om forsikrede var "i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden" da han ble skadet, jf. yrkesskadeforsikringsloven ("yfl.") § 10.

Nemnda bemerker at saken reiser bevismessige spørsmål, som best kan belyses ved muntlige parts- og vitneforklaringer i domstolen. På denne bakgrunn har nemnda kommet til at saken må avvises, da den anses uegnet for nemndas skriftlige saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f. Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål".

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).